

Nemzeti Múzeum Könyvtára

Budapest.
Múzeum-körút.

ÁDI UJSÁG

Politikai, társadalmi és közgazdasági lap.

Megjelenik csütörtökön és vasárnap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁR HAVONTA:

Helyben házhoz szállítva . . . . . 50 fillér
Vidékre postán . . . . . 70 fillér
Külföldre negyedévre . . . . . 1 dollár

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Csongrád, Kossuth-tér 9 szám

Hirdetések milliméter soronként . . . . 5 fillér
Nyílttér sora . . . . . 20 fillér
Szöveglőzötti reklámhír sora . . . . 20 fillér

A nemzet munkaereje csorbitatlan.

Irta: Dr. Temesváry Imre min. tan. országgy. képviselő.

Az a költségvetés, amelyet az 1932/33. költségvetési évben a kormány a törvényhozás elé terjesztett, s amelyet a törvényhozás változatlanul, el is fogadott, a magyar nemzet gazdasági és pénzügyi életének hűen megrajzolt körképe. Ez a nemzet céltudatos erőfeszítése a létért való küzdelemben, ahol a lemondás és az önmegtartóztatás párosul a nemzet erejét meghaladó áldozathozattal.

A háború és a háborút követő idők minden reális értékét megsemmisítő korszakát rövid néhány esztendő füllendülés váltotta fel, amelyben reméltük, hogy gazdasági és pénzügyi életünk regenerálódni fog. De sajnos, ezt a rövid néhány esztendeig tartó, szinte, efemer jellegű felfelé ivelést gazdasági és pénzügyi életünknek csakhamar felváltotta a világgazdasági dekonjunktúra, amely minden képzeletet felülmúló gyorsasággal a mélypont alá süllyesztette gazdasági helyzetünket. Ha ennek okát kutajuk, akkor nyugodt lelkiismerettel állíthatjuk, hogy rajtunk kívül álló erők, különösen a reánk erőszakolt, igazságtalan békéből bekövetkezett nemzetközi ellentétek, — talán azt is mondhatnánk, — hogy ellenségeskedések és talán a politikai előrelátás hiánya idézték elő azt a gazdasági kaoszt, amelyben ma egész Középeurópa szenved és amelynek legkiválóbb áldozata a mi kis, szerencsétlen országunk.

De nem lennénk igazságosak, ha mai nehéz gazdasági helyzetünkben, a megtett vagy elmulasztott intézkedésekért önmagunkat tennők felelőssé. Hiszen ez a csonka ország, a nemzeti élet minden előfeltételétől meg volt fosztva a kegyetlenül reánk erőszakolt békediktátum folytán és így csak a legelemibb nemzeti köteleességet teljesített a kormányzat akkor, amidőn a füllendülés első pillanatában megragadta az alkalmat arra, hogy az állami élet legszükségesebb előfeltételeit megteremtse és a rendelkezésére álló tőkékkel megindítsa ebben az országban a közel tizenegy esztendeig szünetelő termelő munkát. És ha ezt nem tette volna a kormány akkor, amikor erre minden alkalom és lehetőség meg volt, nézetem szerint, sokkal jobban illethetnénk szemrehányással, mert hiszen a világesemények romboló hullámai akkor is keresztülcspokodtak volna rajtunk, ha állami életünk füllendítése érdekében semmit sem tettünk volna.

Kétségtelen, hogy most, utólag lehet vitatni, vajjon, nem találtuk volna-e meg a módját annak, hogy úgy az állami, mint a magángazdasági élet beruházásait lassítottuk volna és ezzel az eladósodást is mérsékeljük volna. De lehet-e előrelátás hiányával vádolni a kormányt akkor, amikor az állami élet rekonstrukciójának első esztendeiben, erre minden lehetőség meg volt, amidőn nemzeti produktumunkat minden nehézség nélkül értékesíthettük, olyan magas áron, amelyek szinte csábították bennünket arra, hogy *foközuk terméseinket és a termeléshez szükséges beruházásainkat* különösen akkor, — amidőn emlékezzünk reá — hogy *külföldi*

tőkések felgyülemlett tőkéjüket majdnem két kézzel szórták a magyar nemzet felé, mert hiszen itt igen jó gyümölcsötzetésre találtak.

Ilyen előzmények után, egyetlen tárgyi-lagos bíráló sem illetheti a magyar nemzetet szemrehányással a bekövetkezett eseményekért, annál kevésbbé, mert hiszen *ennek a nemzetnek termelőképesége, áldozatkészsége és munkaereje ma is teljes mértékben csorbitatlan*, de épp azok tették lehetetlenné a mi keresetképeségünket, indokolatlan elzárkózottságunkkal és indokolatlanul felállított

Négy miniszter beszéde a gazdasági válságról.

A felsőházban szombaton folytatták a költségvetés vitáját. A vita során elhangzott felszólalásokra négy miniszter reflektált.

Elsőnek *Kenéz Béla* kereskedelmi miniszter szólalt fel.

A kormánynak lesz ereje hozzá, hogy érvényt szerezzen a kartell törvénynek.

Kenéz Béla keresk. miniszter első sorban leszegelte, hogy a transzkontinentális út megépítése érdekében már meg is kezdte a tárgyalásokat.

Szólt az ár- és kartellkérdésről. Az ár maximalistát nem tartja helyesnek, de kormányfeladatnak tartja az árak megfelelő szabályozását. Itt sem akar azonban erőszakos eszközökhöz nyulni. A magyar iparvállalatok a közös vámtarifára voltak berendezkedve és a mostani viszonyokhoz való alkalmazkodás hosszabb időbe telik. Számításba kell venni az árak alakulásánál a devizanehezedségeket, mert a nyersanyagbeszerzés kétharmada külföldről történik. Az árelemező bizottság önzetlen és hazafias munkát fejt ki. A széntermelés sokkal kedvezőbb viszonyok között folyik, mint más országokban. Nem védi a szénkartell, mert a termelőknek s a fogyasztóknak egyformán minisztere. A kartell törvény jó hatást gyakorolt, pusztá fennállásával. A kormánynak lesz ereje ahhoz, hogy a törvénynek érvényt tud szerezni. Jelentette, hogy az állam érdekeltégeit kivonja az összes kartellekből.

— Minden állami üzemet, amely indokolatlan és amely egyenlőtlen versenyt támaszt a magánvállalkozásnak, meg kell szüntetni, kivéve azokat, ahol magasabbrendű állami érdekekről van szó.

Albrecht főherceg szólalt fe ezután, majd *Károlyi Gyula* gróf miniszterelnök emelkedett szólásra.

Európa bajainak eredendő bünei e békeszerződések.

Válaszolt az elhangzott felszólalásokra. Ezt a javaslatot nem örömmel terjesztette be a kormány és bizonyára a felsőház sem örömmel fogadja el, ha elfogadja, hanem bizonyos fájó kényszerűséggel. Az államháztartás egyensúlya a legfontosabb probléma,

vámtefelekkel, akiknek a mieinkkel azonos érdekük lett volna, hogy mi, nemzeti termékeinknek reális áron való értékesítése mellett, eleget is tudjunk tenni a külfölddel szemben vállalt kötelezettségeinknek.

Ez a megállapítás, nézetem szerint, száz százalékig fedi az igazságot és szükséges is, hogy ennek hangot adjunk, különösen akkor, amikor a nemzet megromlott teljesítő-képessége mellett, az ország polgárságától fokozottabb mértékben kívánunk áldozatot, nemcsak a belső állami élet folytonosságának biztosítása szempontjából, hanem azért is, hogy megfelelhessünk azoknak a kötelezettségeknek, amelyeket a nemzetközi szerződésekben magunkra vállaltunk.

ezt elismeri minden komolyan gondolkozó ember. Azt hiszi, a mai költségvetést, ha egyik-másik tételében bírálják is, az egész ország helyesli. Bizik benne, hogy a bevételek be fognak folyni, de hogy tényleg egyensúlyban maradjon a budget, ahhoz szükséges, hogy a kiadási oldal se emelkedjék túl az előirányzaton.

Az adminisztrációnk túlméretezett és egészségtelen állapotot eredményez, de visszafelépítés nagyon nehéz és kétélű dolog. Nehéz és időt igényel, de lényege ott van, ahol egybekapcsolódik a diplomás állástalanok elhelyezésének kérdésével. Minden racionalizálás a diplomás állások csökkentésével jár. Óriási mértékben fokozná az állástalan diplomások létszámát egy erélyes racionalizálás. Ezért csak lassan, tapogatózva haladnak ezen a téren. A közhangulat, mely a racionalizálást követeli, azonnal megfordul, ha valóban tesz a kormány valamit. Az OTI-nál, melynek méretezése nagyon bizonyult megpróbált bizonyos létszámcsoökkentést véghezvinni, de a közvélemény azonnal felzudult.

Beszélt a földhözjuttatottak megsegítésére kiadott rendeletről. A megsegítés mértéke olyan, aminőt az ország mai helyzete megenged. Azt hiszi, bizonyosfokú megelégedést fog teremteni a rendelet és olyan állapotokat, amelyek biztosítják a földhözjuttatottaknak, hogy megmaradjanak földjeikben.

A földreformtörvény eredetileg is rossz volt. Az eredetileg elrontott állapotot most már nem tudja jóvátenni, csak a kirívó bajokon óhajt segíteni ezzel a rendelettel.

A termésrendeletet, melyet most adtak ki, a mai terményértékesítési nehézség úrdépresszió csökkentésére, nem sorolja alkotó tevékenység közé. Hogy mikor jut a kormány abba a helyzetbe, hogy újat alkothasson, nem tudja. Az egész világ gazdasági háboruban van, melynek kimenetelét előre nem lehet látni. Mindenütt előtérben állanak a gazdasági bajok és az a kívánság, hogy ezeken segítsenek. Briand páneurópai terve mint első lépés ilyen irányban, pozitív sikerre nem vezethetett. Tardieu újabb tervet dolgozott ki, de eredményre ez sem vezethetett. Az azonban kétségtelen, hogy ez a kérdés a nemzetközi tárgyalások napirendjéről többé le nem vehető.

Jég kilogrammonként 2 fillérért kapható a vágóhid melletti jégveremből házhoz szállítva. Évi szükséglet leköthető. TELEFON: 41.

Nehezítik, komplikálják a kérdés megoldását az európai bajok eredendő bünei: a békeszerződés. Olyan megoldás, mely kölcsönös megértést, bizalmat akar teremteni, nem képzelhető el ezen eredendő bűnök reparálása nélkül.

A Bethlen-kormányának óriási érdeme, hogy Magyarország nemzetközi helyzetét a külfölddel szemben biztosította és megfelelő pozíciót küzdött ki számára. (Nagy taps.)

Most csak elvi kérdésekkel foglalkozik. Sokan földbirtokreformot kérnek, amit természeténél fogva elhibázott intézkedésnek tart.

Egy evolúción álló földbirtokpolitika azonban elengedhetetlenül fontos egy agrárországban. Ezzel együtt jár egy megfelelő telepítési akció. Ezzel az utóbbi hónapokban azért nem foglalkozott a kormány, mert nem volt fizikai ideje hozzá. Most azonban már napirenden lesz a kérdés és amint az anyagi helyzet megengedi, effektuálni fogja.

A választójog.

Egy másik elvi kérdés a választójog kérdése. A választójog kérdését soha sem elvi és doktrinér alapon kezelte, csakis gyakorlati szempontból, a nemzet érdekei szempontjából. A mai választójog nagyon sok helytelenséget és hibát foglal magában és ennek fenntartása nem kívánatos. Ezt mindenki elismeri. Szükséges, hogy új választói törvényt hozzunk, amely megnyugvást hoz. Olyan reform, mely bizonyos időre megnyugvást nem hoz, nem ér semmit. A titkosság kiterjesztésétől nem lehet elzárkózni, akár helyesli valaki, akár nem. A titkosságtól való elzárkózás anakronizmus. Ezzel számolni kell. Hogy ezt mikor hozza a kormány a törvényhozás elé, az attól függ, hogy mikor lesz módjában alaposan és behatóan foglalkozni a kérdéssel. Semmit sem szabad elhamarkodni. A reform módjáról sem a képviselőházban, sem itt nem tud és nem hajlandó nyilatkozni.

Sokan szidják a rendszert. Így *Hadik* János gróf nem tudja, mit értenek a rendszeren. Egyesek a korrupciót. Mondhatja, hogy itt a korrupció nem volt és nem is lesz rendszer. Az, hogy egyes szabálytalanságok előfordulnak, az megtörténik, de ily esetekben mindig megtörténik. Az a fontos, hogy ennek a vádnak általános alapja ne legyen. És hogy ez nem lesz, azt ő garantálja. (Taps és éljenzés.)

A pénzügyminiszter a kamat redukcióról.

Korányi Frigyes báró pénzügyminiszter arról az eredményről beszél, hogy sikerült a kormánynak a pengő vásárlóerejét biztosítani. Eredmény már az is, hogy a köztudatba áttent: inflációt csinálni nem szabad. Eredménye a kormánynak az is, hogy elsőjén tudtak fizetni és sohasem akadtak meg az elsőjén fizetési terminusokon. Ő optimista. Eddig sikerült megóvni az államháztartás egyensúlyát és ha hagyják dolgozni tovább is, azt mondja, sikerülni fog tovább is. Az államháztartás egyensúlya az egyetlen szilárd alap, melyre valamit építeni lehet.

Ő a bevételekből már lefaragta azokat a tételeket is, melyeknek elmaradására egy normális rosszabbodás esetén számítani lehet. Magyarország organizációja még Nagymagyarországra van méretezve. Ezt átalakítani nem könnyen lehet. A szociális szempontokat is figyelembe kell venni.

Az üzemeket nem lehet teljesen tiszteszerűen vezetni. De lehet megfelelően értékesíteni az üzemeket, melyekre nincs állam érdekből szükség szívesen átadja a magán-gazdaságnak.

A mezőgazdaság terheinek csökkentése szükséges és hiszi, hogy talál módot könnyítéssel. 1—2 %-os kamat álom, illúzió, kár ilyenről beszélni. Magyarország földjeinek csak 5%-a van nagyon eladósodva. Tény az, hogy a mezőgazdaság mégis igen rossz helyzetben van. Vannak gazdák, akiknek nincs, vagy kevés terhük van és mégsem tudnak adót fizetni. A terményeiknek nincs ára és piaca. Itt van a baj forrása, itt kell megfogni a dolgot. Ez már a nagyhatalmakon múlik, akiknek tudomására kell hozni azt is, hogy önszántunkból kifolyóan nem tudunk fizetni. Szükséges, hogy a rendezés általános elvek

alapján történjék. Reméli, hogy lesz mód külföldi hitelezőinkkel közösen megállapítani azokat a terheket, amelyeket el tudunk viselni. Átmeneti intézkedésekre van azonban szükség addig, míg a világ közvéleménye megéri egy jobb belátásra.

A földmivelésügyi miniszter a mezőgazdaság problémáiról.

Purgly Emil földmivelésügyi miniszter a mezőgazdaság két igen nagy problémáját fejtegette. Van egy problémacsoport, — mondotta, — amelynek megoldásával a termelést igyekezünk előmozdítani, de van egy másik problémacsoport is, amellyel viszont a termés értékesítés kérdésében törekszünk lehetőségeket teremteni. A termelési problémák közül sulyos volt az árvízkezelés megoldása. A tavaszi árvizek igen sok kárt csináltak és

gondoskodni kellett az árvízkarosulak felsegélyezéséről. A kisemberek megsegítésében is fokról-fokra haladunk előre. Máris jelen-tékenyen támogattuk a földhözjutottakat. A közeli napokban a földteherrendezés ügyében is könnyítés történik.

Ismertette a természetrendelet intézkedéseit. Hangsúlyozta, hogy a termelés bizonyos irányítása a jövőben sem maradhat el.

Purgly Emil miniszter foglalkozott a mezőgazdasági munkásság sulyos problémájával és hangsúlyozta, hogy a kubikosokon kívül a mezőgazdasági munkanélkülieknek óhajt itt kenyeret adni. Rátért ezután az erdő-sítés kérdésére, amelynek fejlesztésére a költségvetésbe 175.000 pengőt állítottak.

A felsőház azután a javaslatot részletes tárgyalás alapjául elfogadta.

Nyolc nemzet legjobb amatőr kerékpárversenyzőinek küzdelmét láthatjuk június 3-án vasárnap reggel 8—9 óra közt Csongrádon a szentes—kiskunfélegyházi útvonalon.

A Magyar Kerékpár Szövetség rendezésében kerül lebonyolításra a világ legnagyobb országúti amatőr kerékpár versenye június 29—július 3 közti időben. Ezt a körversenyt, amit nemzetközi nyelven „Tour de Hongrie“ Bpest—Szolnok—Miskolc—Tokaj—Debrecen—Békéscsaba—Hódmezővásárhely—Kecskemét—Budapest útvonalon futják a legkiválóbb kerékpáros nemzetek válogatottjai, köztük a magyar A) és B) válogatott, valamint még 42 magyar, összesen 79 versenyző.

Az öt napig tartó verseny útvonala Csongrádon is keresztül halad, a küzdelem utolsó napján 3-án reggel 8—9 közti időben, tehát Csongrád sportszerető közönsége is megtekintheti ezt a szép küzdelmet az áthaladás alatt. Ezen a napon startolnak a versenyzők Hmvásárhelyről reggel 7 órakor s az utolsó cél állomáshoz Budapestre kb. 12 óra 30 perc, — 1 óra tájban érkeznek. Tehát a versenyzőknek óránként kb. 30 km-ter utat kell megtenni. Az elsőnap június 29-én indulnak Budapestről reggel 6 ó. — cél Szolnok. A második nap indulás Szolnokról 6 ó. 15 p

— cél Miskolc. Harmadik nap indulás Miskolcra 6 ó. — cél Debrecen. Negyedik nap ind. Debrecen 6 ó. 30 p. — cél Hmvásárhely. Ötödik nap ind. Hmvásárhely 7 ó. — cél Budapest. A Nemzetek díját pedig az a nemzet nyeri, amelynek három első kerékpárosa a legrövidebb összidő alatt tette meg a több mint ezer kilométeres távot.

A versenyzők startszámot viselnek, tájékozásul közöljük, hogy az 1—4. számú a versenyzők osztrákok, 5—7. csehszlovákok, 8—11 franciák, 12—16. jugoszlávok, 17—20. lengyelek, 21—24. németek, 25—28 olaszok, 29—79 magyarok. A szövetség részéről mint magyar válogatott Erős 29-es, Liszkay 30-as Jális 40-es, Makay 46-os, Mádi 45-ös, Virág 47-es, Balla 61-es, Vitéz 71-es startszámot viselnek.

Az MKSZ. Csongrádon a CsAK közreműködését kérte az utbaigazítás utjelzés helyessége iránt, ebben a cserkészek is segítségére lesznek a CsAK-nak. Az útvonal szabaddá tételét a hatóságok biztosítják, ugyanis nemzeti szempontból is fontos, hogy a rendezésben nagyobb hiba ne legyen.

Csongrád, Csanád és Békés megye vezetőinek nagyfontosságú értekezlete Szentesen.

Fontos megbeszélést tartottak szombaton délelőtt *Csergő* Károly dr. alispánnál a törvényhatósági közutakról. Csongrád vármegye részéről az elnöklő alispánon kívül *Dobay* Andor főjegyző, *Dickmann* Ferenc számvevő-ségi főtanácsos és *Tamás* Lajos műszaki tanácsos, az államépítészeti hivatal vezetője vettek részt az értekezleten. Békés vármegye részéről *Márky* Barna dr. alispán és *Bálint* Imre műszaki főtanácsos, Csanád megyéből pedig *Vertán* Endre megyei főjegyző és *Gadics* Béla műszaki tanácsos jelentek meg. Csongrádot *Csemegi* Gyula polgármester és *Csókássy* Ferenc főmérnök, Szentes városát *Cseuz* Béla műszaki tanácsos és *Berényi* Antal főszámvevő képviselték.

Megjelent az értekezleten és behatóan érdeklődött a szövegben lévő kérdések iránt *Farkas* Béla dr. főispán is.

Az értekezlet lefolyásáról, illetve a megbeszélések tárgyáról *Csergő* Károly dr. alispán az alábbiakban tájékoztatt bennünket: — Az értekezleten minden részletre ki-

terjedően letárgyaltuk azokat a lehetőségeket, amelyekkel a közúti alapok helyzetét megjavíthatnók s ezáltal biztos alapokra fektethetők a megyei úthálózatok állandó jókarban tartását. Végeredményben abban állapodtunk meg, hogy azonos tartalom előterjesztéseket teszünk a törvényhatósági bizottságoknak. csatlakozásra szólítjuk fel a társtörvényhatóságokat, hogy aztán minél nagyobb sulyal adhassuk elő kívánásainkat az illetékes kormány tényezőik előtt.

Egyébként — miután ez is szorosan az ügyhöz tartozik — már most megmondhatom, hogy a közel jövőben küldöttségileg tisztelgünk a kereskedelmi miniszternél és fogjuk, hogy az utjavítások, illetve az utépitések megkönnyítése céljából megfelelően mérsékelje az utépitési anyagok vasúti szállítási díjtételét.

A megyeházán megtartott értekezlet után a vármegye vendégül látta a vidéki vendégeket és a többi résztvevőket a Petőfi szálloda külön termében.

Gabonajegy, a földadó leszállítása és elengedése, a közmunkaváltság csökkentése.

A kormány rendelete a mezőgazdaságnak nyújtandó kedvezményekről.

A hivatalos Budapesti Közlöny június 26-án megjelenő száma közli az 1932. évi M. E. számú kormányrendeletet a mezőgazdaságnak az 1932—1933. gazdasági évre nyújtandó kedvezmények tárgyában.

A gabonajegy.

A rendelet fenntartja a gabonajegyrendszert, még pedig akként, hogy 1932. július 1-étől kezdődően a gabonajegy ára az átruházott buza, rozs és kétszeres minden méter-

mázsája után 10 pengő lesz, amelyből a termelőnek jutó szelvény ára 4 pengő, a gabonát további forgalmában kiséző gabonalevel ára pedig 6 pengő. A kereskedelmi őrlésre kerülő buza és kétszeres minden métermázsája után 2 pengő 50 fillér lisztforgalmi adóváltásig fizetendő. A rozs kereskedelmi őrlésre a lisztforgalmi adóváltásig alól mentes. A vām-őrlésre kerülő buza, rozs és kétszeres után lisztforgalmi adóváltásigot nem kell fizetni.

— **Elrontott gyomor**, bélzavarok, émelygés, kellemetlen szájíz, homlokfájás, láz, székszorulás, hányás vagy hasmenés eseteinél már egy pohár természetes »**Ferenc József**« keserűviz gyorsan, biztosan és kellemesen hat. A gyakorlati orvostudomány igazolja, hogy a **Ferenc József** víz használata a sok evés és ivás káros következményeinél igazi jótéteménynek bizonyul. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

A földadó leszállítása és elengedése.

A jövő költségvetési évre esedékes állami földadót az olyan földbirtokok részére, akinek az egy község területén lévő földbirtoka kataszteri jövedelme a 100 koronát, vagyis 116 pengőt meg nem haladja, a rendelet értelmében létesítendő „Mezőgazdasági alap” egyenliti ki. Ugyancsak ez az alap viseli, még pedig a kataszteri tiszta jövedelem összegére való tekintet nélkül, a szőlőbirtok után a jövő költségvetési évre esedékes állami földadót.

A közmunkaváltság csökkentése.

A kormányrendelet a gazdák közmunkaszolgáltatási kötelezettségét a hatályon kívül helyezte 2070/1931. M. E. számú rendelettel egyezően a következőképp módosítja: Az a gazda, aki csupán két lovat tart, vagy akinek csupán két tehene van igavonásra, évente csak egy igásnapot köteles leróni. Az egy-szobás és egykonyhás ház birtokosa pedig évente csak egy napszámot, a kétszobás és egykonyhás ház birtokosa pedig évi két napszámot köteles szolgáltatni. A közmunkaszolgáltatásának előálló hiányt a közmunkaszolgáltatásnak a vármegyékkel illető részére kell elszámolni és a vármegyéknek a Mezőgazdasági alap terhére meg kell téríteni.

A mezőgazdasági alap bevételei.

A Mezőgazdasági Alap bevételei a lisztforgalmi adóváltságból és a gabonajegyek eladásából származó bevételek. A Mezőgazdasági Alap terhére eső kiadások a földadó térítése, a közmunkaszolgáltatási kötelezettség leszállítása folytán előálló hiány megtérítése, a gabonajegyszelvény értékének a termelők részére való megtérítése, a gabona exportja esetén a gabonajegy értékének megtérítése és a feldolgozott állapotban exportált gabona után a lisztforgalmi adóváltság megtérítése. A gabonajegyek és a lisztforgalmi adóváltság kezelésével és ellenőrzésével kapcsolatos kiadások ugyancsak a Mezőgazdasági Alapot terhelik és ez az alap kárpótolja a községeket és városokat az eddig élvezett részesedés megszűnéséért. E kiadások teljesítése után az alaphoz fennmaradó összeg a mezőgazdasági termények és termékek értékesítésének előmozdítására fordítandó. Az alap bevételeiről és kiadásairól a pénzügyminiszter a törvényhozásnak az állami zárszámadással kapcsolatban jelentést tenni tartozik.

Átmeneti intézkedések.

Az új rendelettel kapcsolatos átmeneti intézkedéseket a 3450/1932. M. E. számú rendelet tartalmazza.

E rendelet értelmében az 1931. évi kibocsátású, még forgalomban lévő felhasználatlan gabonajegyeket július 30-ig a postahivataloknál az 1932. évi 2300 M. E. rendelet alapján forgalomba hozott új gabonajegyekre lehet becserelni. Ezen az időpontot túl a régi gabonajegyek értéktelenek.

A termelők gabonajegyszelvényeiket 1932. augusztus 31-ig használhatják fel adó-fizetésre vagy válthatják be készpénzre. Azok a termelők, akik 1931. évi termésti gabonájukat csak 1932. július 1. után akarják értékesíteni, a régi 6 pengős szelvény biztosítása céljából a régi gabonajegy megváltása útján maguk is elláthatják gabonakészletüket gabonalevéllel. Forgalomba kerülnek 1, 5, 10, 100 és 500 pengő értékű gabonajegyek.

JÓMINŐSÉGŰ CSÉPLŐSZÉN,
mész, cement, kőpor, Retorta-faszén és bükk-tüzifa
 száraz, elsőrendű hasábos, fűrészelt és aprított, **kisebb-nagyobb mennyiségben állandóan kapható**
Nyiki József üzletében Zsinór-utca 30. Telefon: 24.

A kormányzó szerencsés kimenetelű autóbalesete.

Nagybányai vitéz *Horthy* Miklós, Magyarország kormányzója szombatán Budapestről automobilon kenderesi birtokára utazott. Utközben Cegléd és Abony között a kanyarodónál a gépkocsi első kerekének gumibroncsa defektust kapott, aminek következtében a gépkocsi az esőtől sikos uton az utsegélyező kőnek futott. Az ütdés ereje eltörte a gépkocsi kormánykészülékét. A kormányzót semmiféle sérülés nem érte és ugyancsak teljesen sértetlen maradt a kiséretében lévő *Koós* Miklós alezredes szárnysegéd is. A kormányzónak a soffőr mellett ülő inasa az odaütéskor előrebukott és felsőajkán kissé megsérült.

A kormányzó a közeli vasúti őrházhoz ment és elbeszélgetett a vasúti őrrel, míg a debreceni gyorsvonat megérkezett. A vonatot megállították és a kormányzó kíséretével beszállt a vonatra, ahol egy elsőosztályú fülkében helyezkedett el. A kormányzó Kisujszállásig utazott, ahol leszállt a vonatról. A gyorsvonat utazóközönsége, valamint a kisujszállási pályaudvaron várakozók lelkes ünneplésben részesítették. Útját Kisujszállásról gépkocsin folytatta Kenderesre, ahová szerencsésen megérkezett.

A kisebb sérülést szenvedett inas a kormányzó utasítására Szolnokon leszállt a vonatról, hogy az ottani közkórházban esetleges fertőzés ellen beoltsák.

HIREK.

— Krüger Aladár dr. országgy. képviselő vasárnapra halasztotta a mára kifizetőt panasznapot.

Oszatlan örömet keltett Csongrádon az a híradásunk, hogy *Krüger* Aladár dr. országgy. képviselő kedden Csongrádra érkezik és szerdán d. e. megtartja a szokásos panasznapot. Miután azonban az eladósodott gazdákkal szemben fennálló követelések behajtására irányuló jogcselekmények ideiglenes korlátozása tárgyában kibocsátandó rendelet megszövegezésére hivatott szakbizottság, melynek o. gy. képviselőnk is tagja, — ma szerdán értekezletet tart, s azon kell az előadói tisztet betöltő képviselőknél részvennie, kénytelen volt keddre kifizetőt csongrádi utazását szombatra halasztani. A panasznapot tehát vasárnap tartja meg a Gazdasági Egyesületben.

— Rózsabál a Ker. Kaszinóban.

A Katholikus Legényegylet ma Péter-Pál napján rózsabált rendez a Keresztény Kaszinóban. Belépésnél egy rózsza megváltása kötelező 50 fillérért. Külön belépődíj nem lesz. A bál kezdete este pontosan 8 órakor. A táncszünetekben vig egyfelvonások szórakoztatják a közönséget.

— Megjelent az új táncrendelet.

A hivatalos lap vasárnapi száma közli a belügyminisztérium rendeletét a tánc tanításáról. A Magyar Országos Táncmesterképző Tanfolyam részéről kiadott oklevelek kivételével, a nyilvános tánc tanításra jogosító valamennyi oklevelet ki kell cserélni. Új rendőrhatalósági engedély csak annak az egyéb személyi feltételekkel is rendelkező táncmesternek adható, aki igazolja, hogy a belügyminiszter részéről kiállított oklevele van. Külföldi részére a belügyminiszter külön engedélye alapján adható engedély.

— Két és fél évi fegyházra ítétek egy betörő csongrádi cigányt.

Egy veszedelmes cigányházaspár: Ferkovics János és felesége állott pénteken a szegedi törvényszék Vild-tanácsa előtt. Ferkovics hosszú időn keresztül réme volt Szentesnek, Hódmezővásárhelynek és a környező falvaknak. Rengeteg betörést követett el és minden alkalommal tekintélyes zsákmányra tett szert. A lopott holmikat felesége útján értékesítette. Egyik lopása után a csendőrök rajtaütöttek és megtalálták nála az ellopott holmikat. A vallatás során beismerte a többi betörést is. A pénteki tárgyaláson a cigány eleinte tagadott, később mindent beismer. A bíróság Ferkovics Jánost több rendbeli lopás büntette miatt 2 és fél esztendei fegyházra, feleségét pedig orgazdaság miatt 3 hónapi fegyházra ítélte jogerősen.

— A Nemzeti Bank öt százalékra csökkentette a kamatlábat.

A Magyar Nemzeti Bank főtanácsa hétfőn tartott ülésében elhatározta, hogy július 1-től kezdődő hatállyal a bank által váltók közraktári zálogjegyek és értékpapírok leszámítolásánál alkalmazandó kamatlábat 6 százalékról 5 százalékra mérsékli.

— Verekedés a Fülöp kocsmában.

Vasárnap este Tancos Lajos kereskedő betért egy kis borozgatásra a Fülöp kocsmába. Az egyik külön asztalnál foglalt helyet. Alig időzött egy kis ideig, mikor a szomszéd asztalnál levő társaság egyik tagja sértegetni kezdte, majd vita keletkezett, mely verekedéssé fajult és megverték Tancost, aki kisebb sérüléseket szenvedett. Tancos feljelentette a verekedőket a rendőrségen, a nyomozás megindult a verekedők kézrekerítésére.

ANYAKÖNYVI KIVONAT

1932. június 19-től — június 25-ig bezárólag.

Születések:

Hajdu Péter Pál, Tari Franciska, Hopp József, Sarusi Kis Erzsébet, Hajdu halvszül. leány, Balázs Etelka.

Házasságkötés:

Dányi József Poczik Zsófiával.

Halálozások:

Boros Rókus 78 éves, Szepesi Erzsébet 22 napos, özv. Lucze Mártonné Sinkó Mária 72 éves, Pintér Mára 6 éves, Szepesi Viktória 26 napos.

4% Pénzkölcsön

házépítés,

háztétel, földvétel konvertálásra!

Értesitem a kölcsönt igénylő közönséget,

hogy a

Takarékház Otthont Alapító Rt.

Csongrád és vidéke képviselőlet

átvettem.

Irodámat Szentháromság-tér 15. sz. alatt

Gressó Ferenc házában nyitottam meg.

Értekezni lehet:

vasárnap, kedden, pénteken, a többi

napokon Szentesen, Zrinyi-utca 10. alatt.

Tisztelettel **Blázsik Mátvás.**

BERETVÁS PASZTILLA A LEGMAKACSABB ELMULASZTJA. FEJFÁJÁST IS

Vendéglő és szálloda megnyitás!

Van szerencsém Csongrád város és környéke nagyra-becsült közönségének szives tudomására hozni, hogy a

MAGYAR KIRÁLY SZÁLLODÁT

folyó évi július hó 2-án megnyitóm.

Fő törekvésem lesz a jövőben is, hogy **szolid, polgári árak** mellett a közönség igényeit legteljesebb mértékben kielégítsem. Szives pártfogást kérve vagyok kiváló tisztelettel

HAJDÚ JÓZSEF a Magyar Király Szálloda bérlője.

Csongrád megyei város polgármesterétől.
6400/1932. sz.

Versenyajánlati hirdetés.

Csongrád m. város polgármestere nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a város által téli fűtésre kötelezett helyiségek fűtésére szükséges 1600 q. szén, 550 q. kokszt és 900 q. tűzifa az ajánlati költségvetésben részletezett fűtőanyagok szállítására.

Csak szabályszerűen kiállított, aláírt, sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok vételnek tárgyalás alá.

Különböző tüzelőanyagokra külön-külön is lehet ajánlatot tenni.

Az ajánlatot a „Polgármesteri Hivatalnak Csongrád. Ajánlat a 6400/1932. számú ajánlati felhívásban kiírt fűtési anyagok szállítására” felirattal kell ellátni.

Az ajánlatokat a városi iktató hivatalban **f. évi július hó 15-én d. e. 9 óráig** kell benyújtani.

Az ajánlatokat a városi gazdasági hivatalban 1932. július hó 15-én d. e. 10 órakor bontják fel, mikor az ajánlattevő, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek. Felvilágosítások ajánlati és költségvetési űrlapok a városi gazdasági hivatalban kaphatók.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a versenytárgyalást követő 30 napig kötelezettségben maradnak.

A megrendelt anyagokat a megrendelés vételétől 30 napon belül kell szállítani Csongrád vasut, vagy hajóállomására.

Az ajánlatban részletesen feltüntetendő az ajánlott kokszt, szén és tűzifa származási helye, a kokszt és szén kalória értéke, a fa kitermelésének ideje, azok egységára és szállítási költsége.

A város fenntartja azt a jogát, hogy a beérkezett ajánlatok közül az árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, valamint hogy ezen versenytárgyalási hirdetésben feltüntetett bármelyik tüzelőanyagból a meghirdetett mennyiségnél többet, vagy kevesebbet is rendelhessen, mely esetben ajánlattevő cég az ajánlatában feltüntetett egységáráért és feltételek mellett köteles a felemelt, vagy redukált mennyiséget is szállítani.

Egy ajánlattevő sem követelheti, hogy a szállítást egészben, vagy részben neki ítéljék oda és a közszállítási szabályrendeletnek akár az eljárása, akár az odaitételre vonatkozó határozmányai megsértéséből netán előálló kár (elmaradt haszon) megtérítését az ajánlattevő sem a hatóságtól sem annak közvegeitől nem követelheti.

Az ajánlati költségvetésben feltüntetendő egységárak a szállítással kapcsolatos összes költségek betudásával értendők, vagyis azokba befoglalandók mindazok a költségek, melyek a szállítás végrehajtásával kapcsolatban, ugyancsak törvényes illeték címén felmerülhetnek.

Az ajánlott árakon felül vállalkozó utólag semmi címen több költség megtérítését nem igényelheti.

A szállítás elnyerői a szállítás tárgyát képező tüzelőanyagokat, amennyiben azokat az ország területén termelik, az ország területén termelésük révén tartoznak beszerezni. E kötelezettségek teljesítése tekintetében magukat

ugy a megrendelő város közegei, mint a kereskedelemügyi miniszter szakközegei ellenőrzésének alávetik és az evégből szükséges adatokat az ellenőrző közegek rendelkezésére bocsájtják.

Ezen kötelezettségek alól a belügyminiszter — a kereskedelemügyi miniszter hozzájárulásával adhat egyes indokolt esetekben felmentést és e kötelezettség, vagy azok egyikének a kereskedelemügyi miniszter ellenőrző közegei által megállapított áthágása esetén a hatóság választásától függ, hogy a szerződést a vállalkozó előzetes értesítése mellett bírói közbenjárás nélkül felbontja és emellett a szállítást a vállalkozó terhére és veszélyére más módon biztosítja, vagy pedig, hogy bírói közbenjárás nélkül a vállalkozó keresetéből a vállalati összérték 20 %-nak megfelelő kötbért vonhasson le és emellett a vállalati érték 20 %-nak megfelelő kötbér fizetését és a szerződés teljesítését követelje. A kötbér az ipari és kereskedelmi alap javára esik.

A hazai származás tekintetében vállalt kötelezettségek bármelyik kijátszása, vagy a szállítás alkalmával elkövetett és beigazolt egyéb rosszhiszemű vagy vétkezes gondatlanságból eredő visszaélés, illetve mulasztás esetén a belügyminiszter a vállalkozót a kizárási jog körébe eső szállításokból végleg, vagy meghatározott időre kizárhatja.

Azok az ajánlattevők, akik a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve előtte ismeretlenek, tartoznak szállító-képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

A kifogástalanul szállított tüzelőanyagok értéke a minden tekintetben kifogástalanul történt átvétel után kamatmentesen 60 napon belül lesz fizetve.

Csongrád, 1932. évi június hó 24.

Csemegei, polgármester.

Budapesti rádióműsor:

Jun. 29. szerda.

9: Hírek. — 10: Egyházi zene és szentbeszéd a belvárosi plébániatemplomból. — 11.15: Görögkath. istentisztelet a szegényháztéri gör. kath. magyar plébánia-templomból. Majd: Berend szalonzenekar hangv. — 2: His Master's Voice grammofoonhangv. — 3.30: Móra László ifjusági előadása. — 4: Magyar kesergők, dalok, lassu és gyors csárdások. — 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Utána: Néprajzi közvetítés Szendrőládról. — 6: Bodán Margit magyar nótákat énekel Magyar Imre és cigányzenekarának kíséretével. — 7: A magyar ruhaviselet története. — 7.30: „Az operett fejlődése XII. rész.” A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. — 9: A Mandits jazz zenekar hangversenye a Rajna Parkból. — 10.15: Pontos időjelzés. Majd: Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye.

Jun. 30. csütörtök.

9.15: Hangverseny. — 12.05: A Steinberg-hangszergyár Pathé grammofoonhangv. — 4: Vizváry Mariska előadása. — 5: „Nomád magyarok a XX. században.” Lovass János előadása. — 5.30: Másfél óra könnyűzene.

A budapesti hangversenyzenekar hangversenye. 7: „Vacsora.” Novella. — 7.30 Farnos Eszter és Szánthó Ferenc szerzeményei Előadja Gere Lola, László Imre és Vig Miklós. — 8.30 Szász Ila és Práger Antal vidám estje. 9.30: Zongora-hegedűszonáták. Utána: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Spolarich-kávéházból.

Jul. 1. péntek.

9.15: A m. kir. Államrendőrség zenekarának hangversenye. — 12.05: A rádió házikvintettjének hangv. — 4.10: Rozványi József novellái. Felolvassa a szerző. — 5: „Világhírességek a mikrofon előtt.” Felolv. Radó Árpád. — 5.30: Hangverseny. — 6.45: „Garrara kincsei között.” Szekeres László dr. előadása. — 7.15: A Weidinger-szalonzenekar hangversenye. — 8.15: Színműelőadás a Studióból. — 10: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek. Majd: győri Vörös Misi és cigányzenekarának hangversenye az Emkekávéházból.

Jul. 2. szombat.

9.15: Az Orsz. Postás-zenekar hangversenye. 12.05: Eugen Stepat orosz balalajka zenekarának hangversenye. — 4: Harcsányi Gizi előadása. — 5: Pertis Jenő cigányzenekarának hangversenye. — 6: Mit üzen a rádió. — 6.30: Tánczene. Rózsavölgyi grammofoonhangverseny. — 7.30: A szolnoki Máv. fűtőházi „összetartás” dalkör hangv. — 8.15: Lakos Tibor és Mocsányi László hangv. 8.55: Ügetőversenyeredmények. — 9: A m. kir. 1. honv. gyalogezred zenekarának hangv. 9.45: A rádió külügyi negyedórja. A hangverseny után kb. 10.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: id. Kiss Béla és cigányzenekarának hangversenye a Gellért-szállóból.

Felelős szerkesztő: **Bartoss Károly.**

Felelős kiadó: **Szilber J. Antal.**

Nyomatott a laptulajdonos Szilber J. Antal könyvnyomdájában.

Apróhirdetések

Borsutut keresek megvételre. Cim a kiadóban. 3-1

45 kishold szántóföld haszonbérbe, esetleg feléből kiadó. Értekezés Thököly Imre-utca 16.

2 szobás lakást mellékkeliséggel augusztus 1-re keresek. Cim a kiadóban. 3-2

Két hold patikaföld eladó. Értekezés özv. Kovácsné, Szegedi-ut szélén 401/a. 3-2

Károly-köz 3 számú ház eladó. Értekezés Kossuth-tér 9. 5-1

József-utca 16. számú ház eladó. Értekezés Damjanics-utca 14. 3-1

Kétszobás lakás fürdőszobával és mellék-helyiségekkel augusztus 1-ére kiadó. Apponyi-utca 12. szám. x8

Hálószoba és konyha berendezés, komplett, keveset használt jó állapotban, jutányos áron eladó. A hálószoba butor világos, keményfa. Megtekinthető Palásti Antalnál, Szentesi-ut 4. szám alatt. 5-1

6 1/2 hold szőlő elköltözés miatt sürgősen olcsón eladó. Értekezés Erzsébeti szőlő 1392. szám alatt. 2-1

Justh Gyula utca 54. számú ház külsőfele sürgősen eladó. x40

Az iskolai évre tanulókat vállalkoz teljes ellátásra. Árpád-utca 7.

2-2 hold patikaföld és Kilences, Kossuth utca 30. számú ház, továbbá boros hordók július 1-én bírói árverésen eladatnak. Érdeklődni lehet dr. Tóth Dömötör ügyvéd irodájában.

41 hold szántó, melyből 10 hold kaszáló, műút mellett, 4 tanyaépülettel 20.000 pengőért eladó. Cim a kiadóhivatalban. x92

Justin István cementgyáros értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy működő és cement virágvázákat, különböző színekben tart rak-táron és olcsón házhoz szállítja. 3-1